

Кулик Сергій Михайлович

Кандидат політичних наук, доцент

Волинський національний університет імені Лесі Українки

КОНТРОЛЬ ВЛАДИ КНДР У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Стаття присвячена особливостям політичного, ідеологічного, партійного контролю влади КНДР і особисто «шановного вищого керівника товариша» Кім Чен Іна у сфері фізичної культури і спорту. Проаналізовано діяльність профільних державних органів, різних міністерств, висловлювання товариша Кім Чен Іна, спрямовані на посилення контролю за розвитком масової фізичної культури і спорту, за поведінкою спортсменів та уболівальників. Досліджено як особисті симпатії лідера країни вплинули на розвиток баскетболу у КНДР, застосування цензури під час спортивних трансляцій. Ключові слова: Міністерство у справах фізичної культури і спорту, Державна комісія управління фізичною культурою і спортом, ідеологія чучхе, сонгун, цензура.

Актуальність. Масова фізична культура і спорт у Кореїській Народно-Демократичній Республіці завжди перебували і продовжують залишатись під тотальним контролем партійних і державних органів влади. На міжнародній арені інформація про спорт у КНДР часто зводиться лише до виступів її спортсменів на Олімпійських іграх або їх успіхів у окремих видах спорту. Така ситуація спричинена політичним режимом династії Кім, який дотримується інформаційної блокади Північної Кореї від зовнішнього світу. Наприклад, на офіційному сайті ФІФА відсутня інформація про національний чемпіонат. Це породжує багато здогадок і міфів. У 2012 р. голова Трудової партії Кореї Кім Чен Ін висловився за перетворення КНДР у спортивну державу. Тому з боку представників влади, державних органів країни була звернута посиленна увага на проблеми розвитку фізичної культури і спорту, до особистості спортсменів.

Огляд джерел. Автор не знайшов наукових праць, у яких конкретно розглянуто розвиток фізкультури і спорту у КНДР. Зважаючи на добросусідські відносини КНДР і РФ, основний обсяг джерел з цієї тематики наявний російською мовою. Серед них ми використали повідомлення інформаційних агентств [1-3], огляди і матеріали спортивних журналістів [4-7], розповіді спортсменів і туристів, які бували у Північній Кореї [8]. Це дозволило сформулювати фрагментарну картину про сучасний розвиток масової фізичної культури і спорту у КНДР.

Мета – з'ясувати особливості політичного, ідеологічного, партійного контролю влади КНДР і особисто «шановного вищого керівника товариша» Кім Чен Іна у сфері фізичної культури і спорту.

Основний матеріал. Завдання охопити фізичною культурою і спортом якнайбільшу кількість населення країни і досягти спортсменами КНДР високих результатів у міжнародних змаганнях зумовили різні форми контролю влади країни, її вищого керівництва за розвитком фізкультури і спорту, поведінкою спортсменів. Вони включають як особисті симпатії політичних лідерів країни щодо видів спорту, так і традиційні для недемократичних режимів заходи і заборони.

Особисте захоплення Кім Чен Іна спортом отримало своє продовження у його політичній діяльності. Лідер Північної Кореї – палкий фанат НБА. Навчаючись у Швейцарії, Кім грав у баскетбол, був фанатом М. Джордана і фотографувався з К. Брайантом. Саме тому Кім Чен Ін у 2013 р. запросив до КНДР п'ятиразового чемпіона НБА Д. Родмана. Колишня «зірка» проводить тут виставкові матчі, тренує місцевих баскетболістів, відкрив баскетбольну школу. У 2014 р. він брав участь в урочистостях з нагоди дня народження свого друга Кіма, а у 2019 р. «Годзілла» пропонував свої послуги президенту США Д.Трампу, як посередника у переговорах із Північною Кореєю.

Також Кім Чен Ін вболіває за футбольний клуб «Манчестер Юнайтед». Тому наказав державному телебаченню КНДР забезпечити трансляцію матчів АПЛ. За розпорядженням керівника країни канали будуть показувати матчі манкуніанців, а також лондонських клубів «Челсі» і «Арсеналу», хоча ніяких прав на трансляцію чемпіонату Англії КНДР і державні канали не купували [4].

Підпорядкування органів управління фізичною культурою і спортом військовому і партійному керівництву країни. Кім Чен Ін вважає спорт частиною своєї політики, яка направлена на подальший розвиток КНДР, і чітко усвідомлює роль спорту в суспільному житті. З цією метою у країні функціонує Міністерство у справах фізичної культури і спорту. У 2012 р. на розширеному засіданні Політбюро ЦК Трудової партії Кореї було створено Державну комісію управління фізичною культурою і спортом. Завдання комісії – «перетворити фізкультуру і спорт у масовий рух, зробити фізичне виховання частиною повсякденного життя, довести розвиток спортивної науки у КНДР до світового рівня». Відділи комісії створені у всіх провінціях, містах, повітах і військових закладах [1]. Спочатку Держкомісію очолював заступник Державного комітету оборони, нині – заступник голови ЦК ТПК Чве Хві.

Своїми успіхами спортсмени КНДР повинні завдячувати «глибокій любові і турботі Кім Чен Іна, який веде їх, вселяючи у них силу і мужність» [3]. На грудях кожного спортсмена обов'язковим є значок із червоним прапором і зображеними на ньому Кім Ір Сеном і Кім Чен Іром. Перед спортсменами ставлять завдання завоювати золоті медалі на міжнародних змаганнях і «виправдати довіру таких великих людей як Кім Чен Ір і Кім Чен Ін». «Шановний вищий керівник товариш» Кім Чен Ін підкреслює важливість створення корейського стилю підготовки у певних видах спорту, щоб «продемонструвати на міжнародній арені переваги сон гунської Кореї (сон гун – воєнно-орієнтована політика керівництва КНДР).

Створення необхідної матеріально-технічної бази для тренування спортсменів і національних команд, які виступають на міжнародних змаганнях. Дітей із відповідними фізичними даними віддають у спеціальні спортивні інтернати. Експерт зі спорту у Північній Кореї Удо Меркель стверджує, що незважаючи на високий рівень бідності, провідні спортсмени тренуються у сучасних спортзалах, оснащених за останнім словом техніки [2]. Так, після реконструкції Палацу спорту у Пхеньяні (2013 р.) за розпорядженням Кім Чен Іна тут встановили монітори і відеокамери для того, щоб атлети і їх тренери могли аналізувати результати тренувань. Під час відвідування Кім Чен Іном заводу з виробництва спортивних товарів – невійськового об'єкту, які не часто потрапляють у поле зору Верховного Головнокомандувача Корейською національною армією (КНА), він назвав це «дуже важливою справою» і на місці провів інструктаж робітників для того, щоб вони випускали товари з патріотизмом [5].

Обов'язковість занять фізичною культурою і спортом для населення. Великий Маршал Кім Чен Ін впроваджує «атмосферу спорту» – обов'язковою в країні є щоденна колективна ранкова зарядка і проходження десяти тисяч кроків. Періодично відбуваються змагання, які організовують армія, державні організації і профспілки. У 1980 рр. влада почала кампанію з метою навчання жителів контактним видам спорту – боксу, тхеквондо і стрільбі. На думку експерта з питань Північної Кореї Майкла Мэддена, коли населення країни охоплене якою-небудь загальною фізичною активністю організованою владою, режим може не хвилюватись [2].

Мілітаризація фізкультури і спорту. Влада КНДР розглядає заняття фізкультурою і спортом як підготовку населення до служби у Корейській Народній Армії. Згідно ідеології чучхе не існує окремо народу і армії, є єдиний озброєний народ. У КНДР – одна з найбільших регулярних армій у світі: усі чоловіки і жінки в обов'язковому порядку проходять військову службу строком від п'яти до дванадцяти років. Обдаровані у спорті студенти можуть уникнути служби в армії.

Закріплення спортивних клубів країни за певними організаціями і відомствами. У КНДР використовують радянську модель фінансування і підтримки спортивних клубів. Найтитлованіший і базовий для національної збірної футбольний клуб «25 квітня» (м. Нампхо, 1949 р.) – це клуб Корейської Народної Армії (аналог ЦСКА – у СРСР), який може «призвати» будь-якого північнокорейського гравця. Назва клубу походить від дати заснування Антияпонської народної партизанської армії – 25 квітня 1932 р. Основний його суперник – ФК «Амноккан» (м. Пхеньян, 1947 р.) належить Міністерству народної безпеки. Його названо на честь річки, що протікає між КНДР і КНР. Клуб «Локомотив» (м. Сінйиджу, 1956 р.) підпорядкований Міністерству шляхів та сполучень. «Пхеньян» свого часу був підпорядкований «Спортивному товариству Пхеньяна», заснованому у 1956 р., тепер це «Пхеньян Сіті» – команда Робітничої партії [6]. Міністерство у справах фізкультури і спорту курирує ФК «Понхвасан». Символіка команд проста, у логотипі ієрогліфами поміщено назву ФК, переважно червоним кольором. Існують суворі вимоги до бутс, зовнішнього вигляду, форми гравців – вона однотона, переважають червоний і білі кольори. Із 1977 р. футболісти офіційно стали професіоналами. Збірна КНДР з футболу завжди слугувала для правлячої династії Кімів своєрідною вітриною на міжнародній арені. Саме наставники «Чхолліма» (так називають збірну) були першим тренерами-іноземцями у Північній Кореї. Норвежцю Й. Андерсену (2016–2018 рр.) навіть дозволили давати інтерв'ю японським засобам масової інформації, попри те, що КНДР традиційно вважає Японію найбільшим ворогом.

Цензура трансляції спортивних подій. Працівники дипломатичного корпусу стверджують, що у КНДР немає спортивної преси. Відома історія про те, що головного редактора єдиного футбольного журналу ледь не ув'язнили за купівлю на аукціоні футболки гравця збірної КНДР зразка 1966 р. Його було виправдано, на підставі того, що своїми діями він повернув реліквію на Батьківщину. У Північній Кореї не виходять окремі випуски спортивних новин, результати спортивних матчів повідомляють у загальних інформаційних програмах. Навіщо футбольні матчі чемпіонату країни майже не транслиують, переважно глядачі бачать цензуровані записи поєдинків або відеоогляди тривалістю 30-40 хв. Саме так на території КНДР транслиували «Євро-2012» та інші міжнародні змагання [6]. Першу в історії пряму трансляцію футбольного матчу національне телебачення КНДР здійснило у 2010 р. Після поразки від Бразилії з рахунком 1:2 на Чемпіонаті світу у Південно-Африканській Республіці керівництво Північної Кореї вирішило показати у прямому ефірі зустріч з Португалією. Рахунок матчу 0:7 на користь європейської збірної завдав критичного удару по іміджу

команди чучхе [7]. Із 2012 р. у країні періодично показують короткі огляди провідних європейських чемпіонатів. Проблеми виникають із трансляцією спортивних заходів, у яких беруть участь спортсмени з країн, які Пхеньян вважає ворогами, – США, Японії, Південної Кореї.

Суворий контроль за спортсменами, які виступають у чемпіонатах інших країн. Футболісти КНДР, які грають у чемпіонатах Японії, Південної Кореї, Швейцарії, Росії, потрапляють під жорсткий ідеологічний контроль – до них приставляють агентів державної безпеки, які слідкують за ними у побуті і за тим, з ким і на які теми спілкується спортсмен. Їм заборонено давати інтерв'ю мас-медіа, брати участь у заходах безпосередньо не пов'язаних зі спортом.

Контроль за поведінкою уболівальників. Культура вболівання у КНДР відсутня, хоча на стадіони регулярно ходять за направленням з місця роботи, бо це – обов'язок перед батьківщиною. Кореспондент «BBC News», який вперше опинився на п'ятдесятитисячній арені імені Кім Ір Сена у Пхеньяні, побачив, як величезний натовп глядачів в однакових темних костюмах, червоних галстуках, зі значками на грудях мовчки спостерігає за грою. Ніяких черг, турнікетів, продажу фаст-фуду, гімнів команд, прапорів і шарфів [8]. На трибунах завжди багато військових, бо для них відвідування футболу – це відгул.

Висновки. Жорсткий, організований і постійний контроль влади КНДР за розвитком фізкультури і спорту сприяє, на думку Кім Чен Іна, вихованню спортивно-орієнтованого покоління у КНДР. Тому більшість північнокорейців примусово охоплені фізкультурою і спортом, що характерно усім тоталітарним країнам. Силові відомства – МДБ, КНА та інші державні установи значну увагу приділяють розвитку фізкультури і спорту. До компетенції органів державної влади належить не лише забезпечення належних умов для підготовки спортсменів високого рівня, а й контроль спортивних результатів своїх громадян, стеження за поведінкою спортсменів за кордоном і уболівальників на трибунах, підготовкою молоді до служби у КНА. Головне, що успіхи у фізкультурі і спорті КНДР, підпорядковані ідеології чучхе, стали можливі завдяки заповітам Кім Ір Сена і особистій турботі «шановного вищого керівника товариша» Кім Чен Іна.

Джерела

1. Кім Чен Їн висказався за превращение КНДР в спортивную державу, <https://telegraf.com.ua/mir/aziya/200966-kim-chen-yin-vyiskazalsya-za-prevrashhenie-kndr-v-sportivnuyu-derzhavu.html> (07.11.2012).
2. Насколько Северная Корея сильна в спорте? <https://www.bbc.com/russian/features-42712152> (17.01.2018).
3. В КНДР чемпионам подарили квартиры, <https://dni.ru/sport/2013/10/5/261218.html> (05.10.2013).
4. Павелко И. Сказ о «чемпионах мира»: футбол в КНДР, https://www.euro-football.ru/article/49/1003141349_skaz_o_championah_mira (29.08.2014).
5. Кім Чен Їн отметил новый завод спортивных товаров Северной Кореи, <http://vobu.ua/ukr/other/foreign-news/item/kim-chen-yn-otmetil-novyy-zavod-sportivnykh-tovarov-severnoy-korei> (08.06.2016).
6. За залізним занавісом (футбол в КНДР) – UA-Футбол, <https://www.ua-football.com/userblogs/post/8c20d3dfd5ba7cd98b7a827c88542272#> (10.10.2013).
7. Михашенок А. Футбол во славу Великого Руководителя, <https://www.championat.com/football/article-3243465-vosem-faktov-o-futbole-kndr.html> (30.08.2014).
8. Косенов А. На стадионах Северной Кореи футбол смотрят при полной тишине, <https://tengrinews.kz/football/stadionah-severnoy-korei-futbol-smotryat-polnoy-tishine-233930/> (12.05.2013).

Тарлецкая Елизавета Игоревна

Белорусский государственный университет

Научный руководитель: Большакова Ирина Викторовна

Белорусский государственный университет

ОСОБЕННОСТИ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ РЫНКА МУЗЫКАЛЬНЫХ СТРИМИНГОВЫХ СЕРВИСОВ

В статье исследованы основные проблемы на рынке стриминговых музыкальных сервисов: пиратство, роялти, убыточность. Рассмотрены их основные причины и возможные способы решения. Проанализированы последствия пандемии COVID-19 для стриминговых платформ. Приведены цены на услуги популярных в Украине стриминговых сервисов. Ключевые слова: стриминговые сервисы, цифровая музыка, подкасты, Spotify, музыкальный стриминг.

Благодаря стремительному развитию инновационных технологий и интернета наступила эра цифровой музыки. Самым востребованным и простым способом услышать любую композицию стали музыкальные стриминговые сервисы. За менее 20 лет своего существования они стали ключевым источником дохода музыкальной индустрии: 89% слушателей музыки хотя бы раз пользовались музыкальным стримингом, а 64% пользуются им регулярно [4]. С каждым годом растет как количество пользователей стриминговых сервисов, так и их доля в общих доходах индустрии.

Несмотря на огромную популярность среди любителей музыки, на рынке музыкальных стриминговых сервисов в настоящий момент существует достаточно много проблем, которые не позволяют ему достичь состояния равновесия.